

การศึกษาผลสัมฤทธิ์การสอนสังคมศึกษาด้วยการจัดการเรียนรู้แบบโมเดลชิปปา
ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

Achievement Social Studies by Cippa Management according
to Sangkahavatthu 4 for the 3rd Secondary Students

รัสรินทร์ ธีรธรรมสรณ์¹ พระวิเทศพรหมคุณ² สายรุ้ง บุปผาพันธ์³

Russarin Teeruttummasorn, PhraWidesbrommakun, Sairoong Bubpaphan

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์การสอนสังคมศึกษาด้วยการจัดการเรียนรู้แบบโมเดลชิปปาตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 2. เพื่อผลเปรียบเทียบการศึกษาผลสัมฤทธิ์การสอนสังคมศึกษาด้วยการจัดการเรียนรู้แบบโมเดลชิปปาตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนสังคมศึกษาแบบโมเดลชิปปาตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยการวิจัยครั้งนี้ สามารถสรุปผลการวิจัย ดังนี้ 1) ผลกิจกรรมการเรียนรู้สาระการเรียนรู้หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม เรื่อง สิทธิมนุษยชน โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบโมเดลชิปปาตามหลักสังคหวัตถุ 4 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดท่าเรือ ตำบลเกล่งอำเภอมืองระยอง จังหวัดระยอง ที่สร้างขึ้นนั้น พบว่า การเรียนรู้แบบโมเดลชิปปาตามหลักสังคหวัตถุ 4 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ค่าต่ำกว่าระดับ 0.5 2) ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้หลังใช้ชุดการจัดการเรียนรู้แบบโมเดลชิปปาตามหลักสังคหวัตถุ 4 เรื่อง สิทธิมนุษยชน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดท่าเรือ ตำบลเกล่งอำเภอมืองระยอง จังหวัดระยอง พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของผู้เรียนมีอัตราสูงขึ้น โดยมีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ก่อนการใช้ เท่ากับ 15 หลังการใช้เท่ากับ 26 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ค่าต่ำกว่าระดับ 0.5 พบว่าสูงกว่าเกณฑ์ที่คาดหวังไว้ 3) ผลการศึกษาแบบสอบถามการปฏิบัติตามหลักธรรมสังคหวัตถุ 4 ของนักเรียนต่อการเรียนวิชาสังคมศึกษา ในการเรียนสาระการเรียนรู้หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการ

Received: 2022-09-11 Revised: 2022-10-14 Accepted: 2022-10-17

¹ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย Faculty of Education, Mahachulalongkornrajavidyalaya University. Corresponding Author e-mail: russarintee@gmail.com

² คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย Faculty of Education, Mahachulalongkornrajavidyalaya University. Corresponding Author e-mail: pra.oom@gmail.com

³ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย Faculty of Education, Mahachulalongkornrajavidyalaya University. Corresponding Author e-mail: pra.oom@gmail.com

ดำเนินชีวิตในสังคม เรื่อง สิทธิมนุษยชน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดท่าเรือ ตำบลแก่ง อำเภอมืองระยอง จังหวัดระยอง พบว่า อยู่ในเกณฑ์ที่โดยรวมแล้วนักเรียนสามารถปฏิบัติตามหลักธรรมสังคหัตถ์ 4 ในระดับน้อย

คำสำคัญ (Keywords): ผลสัมฤทธิ์; การสอนสังคมศึกษา; การจัดการเรียนรู้แบบโมเดลซิปปา; หลักสังคหัตถ์ 4

Abstract

The thesis entitled consisted of two objectives. The study aimed 1. to study an achievement social study by Cippa management according to Sangkahavatthu 4 for the 3rd Secondary Students. 2. To compare the achievement social studies by Cippa management according to Sangkahavatthu 4 for the 3rd Secondary Students. 3. To study the satisfaction towards learning management of social studies in the Cippa model according to the Sangkahavatthu 4 for the 3rd Secondary Students. 1. The outcome from civic substance culture and social way of life for human right. Using by to study an achievement social study by Cippa management according to Sangkahavatthu 4 for the 3rd Secondary Students Wat Taour school Glang sub-district Moueng Rayong province as setting. It had found that learning by Cippa management according to Sangkahavatthu 4. It had an achievement by significant statistics level as 0.5 2. The outcome from comparing an achievement after using by Cippa management according to Sangkahavatthu 4 for the 3rd Secondary Students Wat Taour school Glang sub-district Moueng Rayong province. It had found that an achievement from learners higher by average mean ($\bar{X}$) for pretest as 15 posttests as 26 by significant statistics level as 0.5 then was found that higher than expected. 3. The outcome from questionnaire for observing according to Sangkahavatthu 4 of students who study for civic substance culture and social way of life for human right. The substant group of social studies religion and culture for for the 3rd Secondary Students Wat Taour school Glang sub-district Moueng Rayong province. It was found that by average standard, then they could be observed according to Sangkahavatthu 4 by often.

Keywords Achievement; Social Studies; Cippa Management according; Sangkahavatthu 4

บทนำ (Introduction)

การศึกษาเป็นปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งในการพัฒนาประเทศ ประเทศใดสามารถจัดระบบการศึกษาให้ประชาชนได้อย่างทั่วถึงและถูกต้อง ประเทศนั้นย่อมประสบความสำเร็จในการพัฒนาประเทศในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ ด้านการเมือง หรือด้านสังคมวัฒนธรรม ทั้งนี้เพราะการพัฒนาประเทศจะต้องอาศัยกำลังคนเป็นสำคัญ ซึ่งกระบวนการที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาคนก็คือ การจัดการศึกษา ดังนั้น ในต่างประเทศจึงพยายามจัดการศึกษาในประเทศของตนให้ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้ โดยการจัดการการศึกษานอกจากจะมุ่งให้ผู้เรียนเกิดความรู้แล้วจะต้องมุ่งปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้กับผู้เรียนเพื่อให้เป็นผู้ที่มีความประพฤติดีอีกด้วย ดังพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราชที่ตรัสไว้ว่า “นอกจากการศึกษาจะสอนให้คนเก่งแล้วจำเป็นอย่างยิ่งที่จะอบรมให้ดีพร้อมกันไปด้วย ประเทศเราจึงจะได้คนที่มีคุณภาพ คือ ทั้งเก่งทั้งดีมาเป็นกำลังของบ้านเมืองให้ความเก่งเป็นปัจจัยและพลังสำหรับการสร้างสรรค์และให้ความดีเป็นปัจจัยเพื่อประคับประคองนำความเก่งให้เป็นไปในทางที่ถูกที่ถ่วงผลประโยชน์อันพึงประสงค์” ซึ่งผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในปัจจุบันต่างพยายามที่จะฝึกฝนอบรมจิตใจของเยาวชนให้รู้ผิดชอบชั่วดีมากขึ้น โดยหลายฝ่ายหวังว่า การอบรมคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนจะเป็นเหมือนสายพานที่คอยเหนี่ยวรั้งและจุดดิ่งให้เด็กได้มีสภาพจิตใจที่เข้าถึงคุณงามความดีของชีวิต โดยทั่วไปเมื่อพิจารณาถึงระดับการศึกษาที่ครอบคลุมไปทั่วประเทศ มีการจัดการศึกษาในทุกท้องถิ่นและเป็นหน้าที่หลักของรัฐบาลจะต้องดำเนินการให้กับประชาชนทุกคนก็คือ การศึกษาระดับประถมศึกษา ฉะนั้นจึงถือได้ว่าการศึกษาระดับประถมศึกษาเป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานที่สำคัญต่อการพัฒนาประเทศเป็นอย่างยิ่งและเมื่อพิจารณาคุณลักษณะของผู้เข้ารับการศึกษาในแต่ละระดับแล้วจะเห็นว่า การวางรากฐานเพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในด้านคุณธรรมจริยธรรม ควรเน้นให้มากในระดับประถมศึกษา

สังคมไทยในอดีตมีวัดเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา “บ้าน” หรือชุมชนไทย เมื่อครั้งในอดีตมี “วัด” เป็นศูนย์รวมจิตใจในการดำเนินกิจกรรมเพื่อการพัฒนาการศึกษา หรือกิจกรรมอันเป็นประโยชน์ แก่ชุมชน “บ้าน” หรือชุมชนจะร่วมกับ “วัด” โดยการสนับสนุนที่สำคัญจาก “โรงเรียนหรือราชการ” ร่วมกันดำเนินการในลักษณะ 3 ประสาน “บ้าน วัด โรงเรียน” หรือ เรียกโดยย่อว่า “บวร” ซึ่งในหลวงรัชกาลที่ 9 ทรงตระหนักและเห็นความสำคัญในบทบาทของ “บ้าน วัด โรงเรียน” ในลักษณะดังกล่าวนี้จึงมีแนวพระราชดำริที่จะให้ดำเนินการจัดตั้งวัดขึ้นคู่กับชุมชนเพื่อเป็นพุทธสถานในการประกอบกิจการของสงฆ์ในการสืบทอดและเผยแผ่พระพุทธศาสนา การสร้างคุณธรรมให้แก่เยาวชนต้องได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่าย ทั้งจากบ้าน วัด โรงเรียน หรือที่เรียกว่า “บวร” เข้าไปมีส่วนร่วมเชื่อมโยงในการสร้างคุณธรรม รวมทั้งสื่อมวลชนและบุคคลในสังคมที่อยู่รอบตัวนักเรียน ต้องมีบทบาทสำคัญในการเป็นแบบอย่างที่ดีในการเสริมสร้างคุณธรรม

ดังนั้น การสอนสังคมศึกษาจักส่งผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้สังคมศึกษาแบบชิปป้าโมเดลที่บูรณาการตามหลักสังคหวัตถุ 4 เป็นอภิลักขิตธรรม หมายถึง ไม่ลำสมัยและไม่ลำสมัย แต่ทันสมัยอยู่เสมอ ซึ่งประกอบด้วย 1) ทาน คือการให้การแบ่งปันสิ่งของให้แก่ผู้ที่ด้อยกว่าหรือผู้ที่

กำลังตกทุกข์ได้ยากด้วยเหตุใด ๆ ก็ตามเป็นเสียสละและเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ 2) ปิยวาจา คือการเจรจา สือสารในหมู่คณะด้วยภาษาที่สร้างสรรค์ มีความสุข ประทับใจ เป็นกำลังใจ เป็นประโยชน์ทั้งแก่ผู้ที่ พูดและผู้ฟัง 3) อรรถจริยา คือการบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ ทั้งประโยชน์ตนและประโยชน์ ส่วนรวม ไม่ทำตนให้เป็นภาระของสังคมตั้งแต่ครอบครัวขึ้นไป และ 4) สมานัตตา คือการวางตน เสมอต้นเสมอปลาย กล่าวคือไม่มีอคติ ไม่เป็นคนหน้าไหว้หลังหลอก กลับรอกปรินปล้อนจกอยู่ใน สังคมได้อย่างสง่าผ่าเผยและน่าเคารพยิ่งๆ ขึ้นไป หรือทำตัวเป็นกลางไม่เข้าเต็มในความผิดพลาดของ ผู้อื่นและหลักสังคหวัตถุ 4 นี้ ถือว่าเป็นหลักเกื้อกูลที่เหมาะสมทุกยุคสมัย คือไม่ล้ำและก็ไม่ล้ำสมัย แต่กลับทันสมัยอยู่เสมอแน่นอน

อนึ่งการเรียนการสอนสังคมศึกษา ตามกระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบ ชิปปา (CIPPA) เป็นการหลักซึ่งสามารถนำไปใช้เป็นหลักในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ให้แก่ผู้เรียน การจัดกระบวนการเรียนการสอนตามหลัก “CIPPA” นี้สามารถใช้วิธีการและกระบวนการที่ หลากหลาย ซึ่งอาจจัดเป็นแบบแผนได้หลายรูปแบบ รูปแบบหนึ่งซึ่งผู้เขียนได้นำเสนอไว้และได้มีการ นำไปทดลองใช้แล้วได้ผลดี ประกอบด้วยขั้นตอนการดำเนินการ 7 ขั้นตอนดังนี้ ขั้นที่ 1 การทบทวน ความรู้เดิม ขั้นนี้เป็นการดึงความรู้เดิมของผู้เรียนในเรื่องที่จะเรียน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีความพร้อม ในการเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิมของตน ซึ่งผู้สอนอาจใช้วิธีการต่าง ๆ ได้อย่างหลากหลาย ขั้นที่ 2 การแสวงหาความรู้ใหม่ ขั้นนี้เป็นการแสวงหาข้อมูลความรู้ใหม่ของผู้เรียนจากแหล่งข้อมูล หรือแหล่งความรู้ต่าง ๆ ซึ่งครูอาจจัดเตรียมมาให้ผู้เรียนหรือให้คำแนะนำเกี่ยวกับแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนไปแสวงหากได้ ขั้นที่ 3 การศึกษาทำความเข้าใจข้อมูล/ความรู้ใหม่ และเชื่อมโยง ความรู้ใหม่กับความรู้เดิมขั้นนี้เป็นขั้นที่ผู้เรียนจะต้องศึกษาและทำความเข้าใจกับข้อมูล/ความรู้ที่หา มาได้ ผู้เรียนจะต้องสร้างความหมายของข้อมูล/ประสบการณ์ใหม่ ๆ โดยใช้กระบวนการต่าง ๆ ด้วย ตนเอง เช่น ใช้กระบวนการคิด และกระบวนการกลุ่มในการอภิปรายและสรุปความเข้าใจเกี่ยวกับ ข้อมูลนั้น ๆ ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยการเชื่อมโยงกับความรู้เดิม ขั้นที่ 4 การแลกเปลี่ยนความรู้ความ เข้าใจกับกลุ่มขั้นนี้เป็นขั้นที่ผู้เรียนอาศัยกลุ่มเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบความรู้ความเข้าใจของ ตน รวมทั้งขยายความรู้ความเข้าใจของตนเองให้กว้างขึ้น ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนได้แบ่งปันความรู้ความ เข้าใจของตนแก่ผู้อื่น และได้รับประโยชน์จากความรู้ ความเข้าใจของผู้อื่นไปพร้อม ๆ กัน ขั้น ที่ 5 การสรุปและจัดระเบียบความรู้ ขั้นนี้เป็นขั้นของการสรุปความรู้ที่ได้รับทั้งหมด ทั้งความรู้เดิม และความรู้ใหม่ และสิ่งที่เรียนให้เป็นระบบระเบียบเพื่อช่วยให้ผู้เรียนจดจำสิ่งที่เรียนรู้ได้ง่าย ขั้น ที่ 6 การปฏิบัติ และ/หรือการแสดงผลงาน หากข้อความรู้ที่ได้เรียนรู้มาไม่มีการปฏิบัติ ขั้นนั้นจะ เป็นขั้นที่ช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสแสดงผลงานการสร้างความรู้ของตนเองให้ผู้อื่นรับรู้ เป็นการช่วย ให้ผู้เรียนได้ต่อยอดหรือตรวจสอบความเข้าใจของตนเองและช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้ความคิด สร้างสรรค์แต่หากต้องมีการปฏิบัติตามข้อความรู้ที่ได้ ขั้นนี้จะเป็นขั้นปฏิบัติ และมีการแสดงผลงาน ที่ได้ปฏิบัติด้วย ขั้นที่ 7 การประยุกต์ใช้ความรู้ ขั้นนี้เป็นขั้นของการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนการนำ ความรู้ความเข้าใจของตนไปใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่หลากหลายเพื่อเพิ่มความชำนาญ ความเข้าใจ ความสามารถในการแก้ปัญหาและความจำในเรื่องนั้น ๆ หลังจากการประยุกต์ใช้ความรู้ อาจจะมี

การนำเสนอผลงานจากการประยุกต์อีกครั้งก็ได้ หรืออาจไม่มีการนำเสนอผลงานในชั้นที่ 6 แต่นำมา
รวมแสดงในขั้นตอนท้ายหลังขั้นการประยุกต์ใช้ก็ได้เช่นกัน

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมนั้น มิใช่หมายความว่าให้
ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมอะไรๆ ก็ได้ที่ผู้เรียนชอบ กิจกรรมที่ครูจัดให้ผู้เรียนจะต้องเป็นกิจกรรมที่นำไปสู่
การเรียนรู้ตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ และเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทั้งทางด้านร่างกาย
สติปัญญา สังคม และอารมณ์ จึงจะสามารถทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี ดังนั้นครูที่จะสอนผู้เรียน
โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีลักษณะดังนี้

1. เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมทางด้านกาย (Physical Participation) คือ เป็น
กิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเคลื่อนไหวร่างกาย เพื่อช่วยให้ประสาทการรับรู้ของผู้เรียนตื่นตัว
พร้อมที่จะรับข้อมูลและการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น การรับรู้เป็นปัจจัยสำคัญในการเรียนรู้ หาก
ผู้เรียนไม่มีความพร้อมในการรับรู้ แม้จะมีการให้ความรู้ที่ดี ๆ ผู้เรียนก็ไม่สามารถรับได้ ซึ่งจะเห็นได้
จากเหตุการณ์ที่พบได้เสมอๆ คือ หากผู้เรียนต้องนั่งนาน ๆ ไม่ช้า ผู้เรียนอาจหลับไป หรือคิดไปเรื่อง
อื่น ๆ ได้ การเคลื่อนไหวทางกาย มีส่วนช่วยให้ประสาทรับรู้ตื่นตัว พร้อมที่จะรับและเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ
ได้ดี ดังนั้นกิจกรรมที่จัดให้ผู้เรียน จึงควรเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนได้เคลื่อนไหวในลักษณะใด
ลักษณะหนึ่งเป็นระยะ ๆ ตามความเหมาะสมกับวัยและระดับความสนใจของผู้เรียน
2. เป็นกิจกรรม
ที่ช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางสติปัญญา (Intellectual Participation) คือ เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้
ผู้เรียนเกิดความเคลื่อนไหวทางสติปัญญาหรือพูดง่าย ๆ ว่า เป็นกิจกรรมที่ท้าทายความคิดของผู้เรียน
ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความจดจ่อในการคิด สนุกที่จะคิด ดังนั้น กิจกรรมจะมีลักษณะดังกล่าวได้ ก็
จะต้องมีเรื่องให้ผู้เรียนคิด โดยเรื่องนั้นจะต้องไม่ง่ายและไม่ยากเกินไปสำหรับผู้เรียน เพราะถ้าง่าย
เกินไป ผู้เรียนก็ไม่จำเป็นต้องใช้ความคิด แต่ถ้ายากเกินไป ผู้เรียนก็จะเกิดความท้อถอยที่จะคิด
ดังนั้นครูจึงต้องหาประเด็นที่เหมาะสมกับวัยและความสามารถของผู้เรียน เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนใช้
ความคิดหรือลงมือทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง
3. เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางสังคม (Social
Participation) คือ เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับบุคคลหรือสิ่งแวดล้อม
รอบตัว เนื่องจากมนุษย์เป็นสัตว์สังคม ที่อาศัยรวมกันอยู่เป็นหมู่คณะ มนุษย์โดยทั่วไปจะต้องเรียนรู้
ที่จะปรับตัวเข้ากับบริบทต่าง ๆ การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น จะช่วยให้ผู้เรียนเกิด
การเรียนรู้ทางสังคม ซึ่งจะส่งผลถึงการเรียนรู้ทางด้านอื่น ๆ ด้วย ดังนั้น กิจกรรมการเรียนรูที่ดี จึง
ควรเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากสิ่งแวดล้อมรอบตัวด้วย
4. เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้
ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางอารมณ์ (Emotional Participation) คือ กิจกรรมที่ส่งผลต่ออารมณ์ความรู้สึก
ของผู้เรียน ซึ่งจะช่วยให้การเรียนรู้เกิดความหมายต่อตนเอง กิจกรรมที่ส่งผลต่อความรู้สึกของ
ผู้เรียนนั้น มักจะเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับชีวิต ประสบการณ์ และความเป็นจริงของผู้เรียน จะต้อง
เป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับตัวผู้เรียนโดยตรงหรือใกล้ตัวผู้เรียน

ดังนั้น การจัดการเรียนการสอนตาม CIPPA Model สามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนมี ส่วนร่วม
ในกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งทางด้านกาย สติปัญญา และสังคม ส่วนการมีส่วนร่วมทางด้านอารมณ์นั้น
ความจริงแล้วมีเกิดขึ้นควบคู่ไปกับทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นทางด้านกาย สติปัญญา และสังคม ซึ่งหากครู

สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้ตามหลักดังกล่าวแล้ว การจัดการเรียนการสอนของครูก็จะมีลักษณะที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางอย่างแท้จริง วิธีการที่จะจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับ CIPPA Model สามารถทำได้โดยครูอาจเริ่มต้นจากแผนการสอนที่มีอยู่แล้ว และนำแผนดังกล่าวมาพิจารณาตาม CIPPA Model หากกิจกรรมตามแผนการสอนขาดลักษณะใดไป ก็พยายามคิดหากิจกรรมที่จะช่วยเพิ่มลักษณะดังกล่าวลงไป หากแผนเดิมมีอยู่บ้างแล้ว ก็ควรพยายามเพิ่มให้มากขึ้น เพื่อกิจกรรมจะได้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เมื่อทำเช่นนี้ได้จนเริ่มชำนาญแล้ว ต่อไปครูก็จะสามารถวางแผนตาม CIPPA Model ได้ไม่ยากนัก จากประเด็นความเป็นมาของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษา เรื่อง การศึกษาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้สังคมศึกษาแบบซิปปาโมเดลตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนและพัฒนาวิชาการทางสังคมศึกษา เพื่อเป็นข้อมูลด้านการสอน การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ และข้อมูลในการเสนอแนะการสอนสังคมศึกษาตามหลักสังคหวัตถุ 4 ให้มีประสิทธิภาพที่สอดคล้องและบูรณาการกับการสอนสังคมศึกษาแบบ CIPPA Model ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objective)

1. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้สังคมศึกษาแบบโมเดลซิปปาตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสังคมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการจัดการเรียนสังคมศึกษาแบบโมเดลซิปปาตามหลักสังคหวัตถุ 4 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนสังคมศึกษาแบบโมเดลซิปปาตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การศึกษาผลสัมฤทธิ์การสอนสังคมศึกษาด้วยการจัดการเรียนรู้แบบโมเดลซิปปา ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์การสอนสังคมศึกษาด้วยการจัดการเรียนรู้แบบโมเดลซิปปาตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 2) เพื่อผลเปรียบเทียบการศึกษาผลสัมฤทธิ์การสอนสังคมศึกษาด้วยการจัดการเรียนรู้แบบโมเดลซิปปาตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนสังคมศึกษาแบบโมเดลซิปปาตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 บบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงทดลองโดยใช้แบบการวิจัย one Group Pretest - Posttest Design ตารางแผนการวิจัย One Group Pretest -Posttest Design โดยมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดท่าเรือ กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 2 ห้อง รวม

นักเรียน 70 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดท่าเรือ กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 ห้อง 1/2 รวมนักเรียน 30 คน ซึ่งได้มาแบบเจาะจง

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ตามขั้นตอน ดังนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษาด้วยการจัดการเรียนรู้แบบโมเดลซิปปาตามหลักสังคหวัตถุ 4 ผู้วิจัยดำเนินการสร้างตามขั้นตอน ดังนี้ 1) ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และศึกษาเกี่ยวกับมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพื่อนำมาใช้ในการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ 2) ศึกษาตำราแนวคิด ทฤษฎี เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ วิธีการ รูปแบบการ ประเมิน ในการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการปฏิบัติและหลักเกณฑ์การประเมินคุณภาพ 3) ศึกษาหลักการวิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบโมเดลซิปปา จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 4) สร้างแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการปฏิบัติที่ประกอบด้วย สาระสำคัญ มาตรฐาน ตัวชี้วัด จุดประสงค์ เนื้อหาสาระ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อและแหล่งเรียนรู้ การวัดการ ประเมินผล กิจกรรมเสนอแนะ บันทึกหลังการสอน 5) นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นเรียบร้อยแล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษาและให้ ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านเนื้อหา ตรวจสอบความถูกต้องและเหมาะสม 6) ปรับปรุงแก้ไข จากนั้นนำแผนการสอนที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสมอีกครั้ง ตรวจสอบความสอดคล้องขององค์ประกอบต่าง ๆ ในแผนการจัดการเรียนรู้ ด้านความ เทียบตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ความชัดเจน ความถูกต้องเหมาะสมของภาษาที่ใช้ และความ สอดคล้อง ด้วยดัชนีความ สอดคล้อง (Index of Item- Objectives Congruence : IOC) หลังจากนั้นนำข้อมูลที่รวบรวมจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหา ค่า IOC โดยใช้ดัชนี ความสอดคล้อง ของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณ แล้วเลือกค่าดัชนีความสอดคล้อง ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ได้ค่าดัชนี ความสอดคล้อง ของแผนการจัดการเรียนรู้ เท่ากับ 1.0 7) นำแผนการเรียนรู้ที่ผ่านเกณฑ์แล้ว ไปดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดท่าเรือ ตำบลแก่ง อำเภอมืองระยอง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยอง เขต 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 30 คน เพื่อเก็บข้อมูลต่อไป

2.แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผู้วิจัยดำเนินการสร้างตามขั้นตอน ดังนี้ 1) ศึกษาวิธีสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากเอกสารและงานวิจัย ต่าง ๆ ขั้นตอนนี้ เป็นขั้นตอนที่ผู้สร้างแบบทดสอบต้องทำการค้นคว้าวิธีการสร้างแบบทดสอบวัด ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่ามีแบบใดบ้าง แบบทดสอบแต่ละชนิด มีวิธีการสร้างและมีข้อดีจำกัดอย่างไร 2) กำหนดจุดมุ่งหมายของการใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนจะเริ่ม เขียนข้อ คำถามผู้สร้างข้อคำถามจะต้องกำหนดจุดมุ่งหมายของการใช้แบบทดสอบให้ชัดเจนว่าจะวัดไป เพื่ออะไร จะได้เขียนข้อสอบให้เหมาะสมและสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายนั้น 3) กำหนดเนื้อหาและพฤติกรรมที่ต้องการวัด ในตารางวิเคราะห์หลักสูตรผู้สร้าง แบบทดสอบจะต้องกำหนด ขอบเขตเนื้อหา มาตรฐานการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้ พฤติกรรมที่จะวัดในด้านพุทธิพิสัย ได้แก่ ความรู้ ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่า 4) กำหนดลักษณะของแบบทดสอบและส่วนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการตอบแบบทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจะเป็นแบบทดสอบอิงเกณฑ์หรืออิงกลุ่มก็ได้ซึ่งลักษณะข้อสอบจะเป็นแบบ ประเมินหรืออัตนัยก็ได้ หรือจะเป็นทั้งแบบประเมินและอัตนัยรวมกันก็ได้ ทั้งนี้ผู้สร้างแบบทดสอบอาจใช้ เกณฑ์ต่อไปนี้กำหนดลักษณะข้อสอบซึ่งได้แก่ วัตถุประสงค์ของการวัด ระดับพฤติกรรมของการเรียนรู้ที่จะวัด ลักษณะหรือคุณสมบัติผู้เข้าสอบ จำนวนผู้เข้าสอบ ระยะเวลาที่ใช้ในการสร้างแบบทดสอบดำเนินการสอบและตรวจข้อสอบ และความเป็นอิสระในการตอบส่วนการกำหนดส่วนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสอบได้แก่ ความยาวของแบบทดสอบหรือจำนวนของข้อสอบและคะแนนระยะเวลาที่ใช้ทำ แบบทดสอบ วิธีดำเนินการสอบ การตรวจให้คะแนน การแปลความหมายของคะแนน ตลอดจนค่าใช้จ่าย ทั้งหมดที่เกี่ยวข้อง

3. แบบสอบถามวัดการปฏิบัติตามสังคหวัตถุ 4 ของนักเรียน ผู้วิจัยดำเนินการสร้างตามขั้นตอน ดังนี้ 1) ศึกษาเกี่ยวกับแนวคิดทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวกับการปฏิบัติตามหลักธรรมสังคหวัตถุ 4 2) นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาเป็นโครงสร้างแบบสอบถามตามวัดการปฏิบัติตามหลักธรรมสังคหวัตถุ 4 โดยมีมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ บ่อยมาก บ่อย เป็นบางครั้ง นานๆ ครั้ง ไม่เคยเลย 3) สร้างแบบประเมินการปฏิบัติตามหลักธรรมสังคหวัตถุ 4 ของนักเรียนตามโครงสร้างและความหมายที่ได้กำหนดเป็นแบบไว้ 4) ตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถามความพึงพอใจ ก) นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบและปรับปรุง นำมาแก้ไขให้สมบูรณ์ ข) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพ และนำคะแนนที่ได้มาหาค่า IOC 5) นำแบบสอบถามที่แก้ไขสมบูรณ์แล้ว ไปสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

4. เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ เพื่อทดสอบประสิทธิภาพและใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย โดยมีลักษณะเครื่องมือ ดังนี้ 1) ชุดการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษาด้วยการจัดการเรียนรู้แบบโมเดลชิปปาตามหลักสังคหวัตถุ 4 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การจัดการเรียนรู้สังคมศึกษาด้วยการจัดการเรียนรู้แบบโมเดลชิปปาตามหลักสังคหวัตถุ 4 มีลักษณะเป็นข้อสอบ ประเมินชนิด 4ตัวเลือก มีทั้งหมด 30 ข้อ 3) แบบสอบถามวัดการปฏิบัติตามสังคหวัตถุ 4 ของนักเรียน

5. การลงมือสร้างข้อสอบ ประกอบด้วย 1.ผู้สร้างแบบทดสอบลงมือสร้างแบบข้อสอบ ตามรายละเอียดในตารางวิเคราะห์ ข้อสอบ คำนึงถึงความยากของข้อสอบ ระยะเวลาที่ใช้สอบ คะแนน และการตรวจให้คะแนน 2) ตรวจทานข้อสอบผู้สร้างต้องทบทวน แบบทดสอบ เพื่อให้ข้อสอบที่สร้างขึ้นมานั้น มีความถูกต้องครบถ้วน ตามรายละเอียดไว้ในตารางวิเคราะห์หลักสูตร แล้วจัดพิมพ์เป็นฉบับทดลอง เพื่อนำไปใช้ต่อไป

6.การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ประกอบด้วย 1) การตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบโมเดลชิปปาตามหลักสังคหวัตถุ 4 มีขั้นตอน

การตรวจสอบคุณภาพ ดังนี้ 1.1) นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบโมเดล ชิปปาตามหลักสังคหวัตถุ 4 ที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วพร้อมแบบประเมินความสอดคล้องของแบบทดสอบ เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาว่าข้อสอบแต่ละข้อนั้นได้สร้างถูกต้องและเหมาะสมเพียงใด 1.2) นำข้อมูลที่รวบรวมจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่า IOC โดยใช้ ดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณ แล้วเลือกค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ได้ค่า และปรับปรุงแบบทดสอบที่มีค่า IOC ที่ไม่ถึง 0.50 แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญอีกครั้ง 1.3) นำผลสอบมาวิเคราะห์หาคุณภาพของแบบทดสอบ โดยนำแบบทดสอบที่ตรวจแล้วมาให้คะแนน โดยข้อที่ถูกให้ 1 คะแนน และข้อที่ผิดให้ 0 คะแนน เมื่อตรวจสอบและรวมคะแนน แล้วนำคะแนนมาหาค่าความยาก (P) อยู่ที่ .40 - .60 และค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ที่ .25 - .49 1.4) จัดพิมพ์แบบทดสอบฉบับสมบูรณ์ จำนวน 30 ข้อ 1.5) นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ จำนวน 30 ข้อ ไปใช้ในการวิจัยวัดผลสัมฤทธิ์การจัดการเรียนรู้สังคมศึกษา ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง 2) การตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามวัดการปฏิบัติตามสังคหวัตถุ 4 ของนักเรียนมีขั้นตอนการตรวจสอบคุณภาพ ดังนี้ 2.1) สร้างแบบสอบถามวัดการปฏิบัติตามสังคหวัตถุ 4 ของนักเรียน โดยแบ่งเกณฑ์เป็น 5 ระดับความพึงพอใจ โดยใช้ในการประเมินสื่อการสอนของลิเคอร์ท (Likert) 2.2) นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบ และปรับปรุงแก้ไขให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น แล้วนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ได้แก่ ก) ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ข) ผู้เชี่ยวชาญด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ตรวจสอบคุณภาพ พิจารณาการใช้ภาษาถูกต้อง ชัดเจน ไม่คลุมเครือ และจำนวนข้อของแบบสอบถามเหมาะสม เพื่อนำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไข โดยเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ที่มีค่าตั้งแต่ .50 ขึ้นไป 3) เมื่อปรับปรุงเครื่องมือตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแล้ว นำไปใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดท่าเรือ ตำบลเกล่ง อำเภอมืองระยอง จังหวัดระยอง ปีการศึกษา 1/2565 กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ฉบับ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษาด้วยการจัดการเรียนรู้แบบโมเดลชิปปาตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดท่าเรือ ตำบลเกล่ง อำเภอมืองระยอง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน
3. แบบสอบถามวัดการปฏิบัติตามหลักธรรมสังคหวัตถุ 4 ก่อนเรียนและหลังเรียน

ผลการวิจัย (Research Results)

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาการศึกษาผลสัมฤทธิ์การสอนสังคมศึกษาด้วยการจัดการเรียนรู้แบบโมเดลชิปปา ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามวัตถุประสงค์การวิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลกิจกรรมการเรียนรู้สาระการเรียนรู้หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม เรื่อง สิทธิมนุษยชน โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบโมเดลชิปปาตามหลักสังคหวัตถุ 4 สำหรับ

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดท่าเรือ ตำบลแก่ง อำเภอมืองระยอง จังหวัดระยอง ที่สร้างขึ้นนั้น พบว่า การเรียนรู้แบบโมเดลชิปปาตามหลักสังคหวัตถุ 4 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ค่าต่ำกว่าระดับ 0.5

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้หลังใช้ชุดการจัดการเรียนรู้แบบโมเดลชิปปาตามหลักสังคหวัตถุ 4 เรื่อง สิทธิมนุษยชน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดท่าเรือ ตำบลแก่ง อำเภอมืองระยอง จังหวัดระยอง พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของผู้เรียนมีอัตราสูงขึ้น โดยมีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ก่อนการใช้ เท่ากับ 15 หลังการใช้เท่ากับ 26 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ค่าต่ำกว่าระดับ 0.5 พบว่าสูงกว่าเกณฑ์ที่คาดหวังไว้

3. ผลการศึกษาแบบสอบถามการปฏิบัติตนตามหลักธรรมสังคหวัตถุ 4 ของนักเรียนต่อการเรียนวิชาสังคมศึกษา ในการเรียนสาระการเรียนรู้หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม เรื่อง สิทธิมนุษยชน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดท่าเรือ ตำบลแก่ง อำเภอมืองระยอง จังหวัดระยอง พบว่า อยู่ในเกณฑ์ที่โดยรวมแล้วนักเรียนสามารถปฏิบัติตนตามหลักธรรมสังคหวัตถุ 4 ในระดับบ่อย

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า การศึกษาผลสัมฤทธิ์การสอนสังคมศึกษาด้วยการจัดการเรียนรู้แบบโมเดลชิปปา ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งอภิปรายตามลำดับ ได้ดังนี้

1. การจัดการเรียนรู้แบบโมเดลชิปปาตามหลักสังคหวัตถุ 4 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดท่าเรือ ตำบลแก่ง อำเภอมืองระยอง จังหวัดระยอง ตามแผนการจัดการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ที่ประกอบด้วยหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดท่าเรือ ได้รับการจัดการเรียนรู้ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบโมเดลชิปปาตามหลักสังคหวัตถุ 4 มีประสิทธิภาพสามารถใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้ ซึ่งแสดงว่า แผนการจัดการเรียนรู้ที่จัดขึ้นมีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ที่ดีมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากแผนการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้สร้างตามกระบวนการในสาระการเรียนรู้หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม เรื่อง สิทธิมนุษยชน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม นำมาจัดเป็นหน่วยการเรียนรู้ได้ศึกษาค้นคว้านวัตกรรมการเรียนรู้ คือใช้การจัดการเรียนรู้แบบโมเดลชิปปาตามหลักสังคหวัตถุ 4 มีการใช้สื่อ แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ตลอดจนมีการวัดประเมินผลตามสภาพจริง ซึ่งการจัดการเรียนรู้แบบชิปปาโมเดล เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้โดยฝึกคิด ฝึกค้นคว้า รวบรวมข้อมูลและสร้างสรรค์งานด้วยตนเอง ตลอดจนฝึกวินัยการรับผิดชอบการทำงานเดียวและงานส่วนรวมให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์กัน รู้จักแลกเปลี่ยนความรู้ ซึ่งผลการวิจัยนี้ พบว่า มีความสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กนกรัตน์ นาครชิตะอมร ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลการเรียนรู้เรื่องเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ด้วยรูปแบบชิปปา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า แผนการจัดเรียนรู้เรื่องเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ด้วยรูปแบบชิปปา สำหรับนักเรียน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีค่าประสิทธิภาพ 81.03/82.59 และผลการเรียนรู้เรื่องเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ด้วยรูปแบบซิปปาก่อนเรียนและหลังเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 โดยผลการเรียนรู้หลังการเรียนด้วยรูปแบบซิปปากสูงกว่าผลการเรียนรู้ก่อนเรียน ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบซิปปา พบว่านักเรียนเห็นด้วยต่อการจัดการเรียนรู้รูปแบบซิปปา อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก โดยมีความคิดว่าทำให้นักเรียนมีโอกาสได้ทำกิจกรรมด้วยตนเอง สนุกสนานกับการเรียนรู้ มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ แสวงหาความรู้ด้วยตนเองและทำให้เข้าใจบทเรียนได้เร็ว

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษาตามการจัดการเรียนรู้แบบโมเดลซิปปาตามหลักสังคหวัตถุ 4 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดท่าเรือ ตำบลเกล่ง อำเภอมืองระยอง จังหวัดระยอง ทางเรียนก่อนเรียนวิชาสังคมศึกษา ในการเรียนสาระการเรียนรู้หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม เรื่อง สิทธิมนุษยชน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดท่าเรือ ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบโมเดลซิปปาตามหลักสังคหวัตถุ 4 มีค่าเฉลี่ยคะแนนเท่ากับ ($\bar{X}$ = 15) ค่าเฉลี่ย S.D. = 2.93 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนเรียนวิชาสังคมศึกษา ในการเรียนสาระการเรียนรู้หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม เรื่อง สิทธิมนุษยชน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมมีค่าเฉลี่ยคะแนนเท่ากับ ($\bar{X}$ = 26) ค่าเฉลี่ย S.D. = 1.73 มีค่าเฉลี่ย (t-test=22.76) และเมื่อทำการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบโมเดลซิปปาตามหลักสังคหวัตถุ 4 มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .5 แสดงว่า หลังได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบโมเดลซิปปาตามหลักสังคหวัตถุ 4 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ผลการวิจัยนี้ พบว่า มีความสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วราภรณ์ แตงมีแสง (2545) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยใช้โมเดลซิปปาในวิชามนุษย์กับสิ่งแวดล้อม ในการวิจัยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 จำนวน 40 คนและมีผู้ร่วมวิจัย 2 คน วัดดูประสงค์เพื่อศึกษาการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยใช้โมเดลซิปปา ในวิชามนุษย์กับสิ่งแวดล้อม ระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ปีที่ 1 เรื่องอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติที่มีต่อมนุษย์ โดย จัดการเรียนรู้อยู่ 7 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ขั้นทบทวนความรู้เดิม 2) ขั้นแสวงหาความรู้ใหม่ 3) ขั้นการศึกษาทำความเข้าใจข้อมูล/ความรู้ใหม่และเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม 4) ขั้นแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกับกลุ่ม 5) ขั้นสรุปจัดระเบียบความรู้ 6) ขั้นการแสดงผลงาน 7) ขั้นประยุกต์ใช้ความรู้ ผลการวิจัยพบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็น สำคัญโดยใช้โมเดลซิปปาทำให้นักศึกษามีความเข้าใจเนื้อหาวิชามากขึ้น นักศึกษามีส่วนร่วมในการเรียนได้ เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริง มีความสนใจและสนุกสนาน นอกจากนี้นักศึกษายัง สามารถเรียนรู้จากการเชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ได้ด้วยตนเอง ด้านผลการเรียนรู้พบว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์มีค่าเท่ากับร้อยละ 73.44 ของคะแนนเต็ม และมีนักเรียน

จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 97.5 ที่ได้คะแนนผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ร้อยละ 60 และมีความสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ รชาดา บัวโพธิ์ ได้ทำการศึกษา เรื่อง การศึกษาการจัดการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบโมเดลชิปปาที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์และเจตคติทาง วิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนแบบโมเดล ชิปปา การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง โดยใช้แบบแผนการวิจัย One Group Pretest Posttest Design เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแผนการจัดการเรียนรู้แบบโมเดลชิปปา แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบวัดเจตคติทางวิทยาศาสตร์สถิติที่ใช้ในการ วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที่ ผลการวิจัยพบว่า 1. หลังการทดลอง ค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอน แบบโมเดลชิปปาสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .5, 2. หลังการทดลอง ค่าเฉลี่ยของคะแนนเจตคติทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอน แบบโมเดลชิปปาสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .5

3. ผลการศึกษาแบบสอบถามการปฏิบัติตามหลักธรรมสังคหวัตถุ 4 ของนักเรียนต่อการเรียนวิชาสังคมศึกษา ในการเรียนสาระการเรียนรู้หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม เรื่อง สิทธิมนุษยชน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดท่าเรือ ตำบลเกล่ง อำเภอมืองระยอง จังหวัดระยอง พบว่า อยู่ในเกณฑ์ที่โดยรวมแล้วนักเรียนสามารถปฏิบัติตามหลักธรรมสังคหวัตถุ 4 ในระดับพอ ผลการวิจัยนี้ พบว่า มีความสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปัทมา ไชยทิพย์ และสถาพร ชันโต ที่ได้ทำการศึกษา เรื่อง เรื่อง “การศึกษาความสามารถด้านการเขียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1โดยใช้รูปแบบการสอนแบบชิปปา (CIPPA Model)” นักเรียนมีคะแนนความสามารถด้านการเขียนหลังจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนแบบชิปปา มีคะแนนความสามารถด้านการเขียนตามที่กำหนดไว้ ผลการศึกษาคความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องการเขียนโดยใช้รูปแบบ การสอนแบบชิปปา โดยภาพรวมนักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก และมีความสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ชัชวาลย์ บัวริคาน ที่ได้ทำการศึกษา เรื่อง การจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการสอนแบบชิปปา เรื่อง การเรียง สับเปลี่ยน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบทักษะการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์และ ทักษะการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์ เรื่อง การเรียงสับเปลี่ยน ของนักเรียนหลังได้รับการจัด การเรียนรู้ด้วยรูปแบบการสอนแบบชิปปากับ เกณฑ์ร้อยละ 75 กลุ่มกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/6 โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ชลบุรี ปีการศึกษา 2558 จำนวน 24 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการสอนแบบชิปปา เรื่อง การเรียงสับเปลี่ยน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 8 แผน ซึ่งค่าเฉลี่ยของคะแนนประเมินความเหมาะสมของ แผนการจัดการเรียนรู้มีค่าเท่ากับ 4.29

แบบวัดทักษะการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์มีค่า ความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.96 และแบบวัดทักษะการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.92 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบที (t-test for one sample) ผลการวิจัยพบว่า 1. ทักษะการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการสอนแบบซิปปา เรื่องการเรียงสับเปลี่ยน สูงกว่า เกณฑ์ร้อยละ 75 อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ 0.5 และ 2. ทักษะการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการสอนแบบซิปปา เรื่องการเรียงสับเปลี่ยน สูงกว่า เกณฑ์ร้อยละ 75 อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ 0.5

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

- 1.1. ควรนำสื่อที่หลากหลายในการจัดกิจกรรม น่าสนใจ และน่าสนใจ
- 1.2. ควรนำเอารูปแบบและกระบวนการศึกษาในครั้งนี้ ไปทำการศึกษา กับเนื้อหาวิชาของกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ
- 1.3. ควรมีการศึกษาเชิงเปรียบเทียบ การจัดการเรียนการสอนโดยใช้หลักธรรมกับรูปแบบการสอนอื่นๆ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการต่อยอดในการทำวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษาตามการจัดการเรียนรู้แบบโมเดลซิปปาตามหลักสังคหวัตถุ 4 ในการเรียนสาระการเรียนรู้หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม เรื่อง สิทธิมนุษยชน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ให้ลึกซึ้ง เพื่อพัฒนางานด้านวิจัยและวิชาการอื่นๆ ขึ้นไป

เอกสารอ้างอิง (References)

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *วัดจะมีส่วนรับภาระและจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ-ได้อย่างไร สกศ, กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.*
- คณาจารย์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2552). *พระไตรปิฎกศึกษา, กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์รายวัน.*
- ร้อยเอกเกรียงไกร จันทะแจ่ม. (2559). *การจัดการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา ในโรงเรียนสัตยาไส จังหวัดลพบุรี. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.*
- ทิตนา แหมมณี. (2542). *ศาสตร์การสอน. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ. (2542). *เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา, พิมพ์ครั้งที่ 3, กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.*
- สิปปนนท์ เกตุทัต และคณะ. (2540). *ความฝันของแผ่นดิน. พิมพ์ครั้งที่ 3, กรุงเทพฯ: ตะวันออก.*